

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Indhold

Fokus på trolldand, vagtel og mursejler	2
Tag med på næste års Atlaslejr	3
Årets mål for TimeTælleTure (TTT) er nået – godt og vell!.....	4
Se listen over manglende arter	5
Kort nyt	6
Nyt fra det fælles europæiske atlas, EBBA2	6
Nyt om sort- og grønspætte, rovfugle, vandstær og sorthovedet måge	7
Husk at tjekke industrikvarterer grundigt.....	8

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Fokus på troldand, vagtel og mursejler

I dette nyhedsbrev sætter vi fokus på tre arter, der sommeren igennem kan registreres overalt i landet, men som også kan volde nogle problemer, da det er svært at registrere dem som sikkert ynglende.

Troldanden yngler over en lang periode fra midten af juni til starten af september og kan lettest registreres som sikker ynglende ved fund af dununger. Den yngler i vegetationsrige søer, laguner og brakvandsområder i hele landet, dog mest udbredt i den østlige del af landet. Se det foreløbige udbredelseskort [her](#).

Den danske bestand af vagtel er i fremgang, sammenlignet med de to foregående atlasser. Den er mest udbredt i Sønderjylland og dele af Nordjylland, men der er spredte fund i hele landet. Vagtlen er en udpræget landbrugsfugl, og registreres stort set udelukkende på stemmen eller 'sangen', der kan høres helt hen i august, men bedst i tusmørke. [Se mere her](#).

Mursejleren yngler herhjemme under tagskægget eller i sprækker på høje bygninger, hvor den pga. redeplaceringen kan være svært at registrere som sikkert ynglende. I atlasundersøgelserne er den da også oftest registreret med adfærdskoden 'bevæger sig til/fra sandsynligt redested'. Når ungerne er store er det dog som regel muligt at høre dem skrig og dermed registrere arten som sikkert ynglende. Mursejleren er helt tilpasset et liv i luften. Den trækker gerne flere hundrede kilometer væk fra dårligt vejr for at finde føde; dette kunne man iagttage fx. i det nylige uvejrsdøgn den 5.-6. juli. Ungerne kan i sådanne perioder klare sig i op til 12 dage uden føde, idet de går i en form for dvaletilstand. [Se mere her](#).

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Tag med på næste års Atlaslejr

Imponerende 3.465 observationer blev gjort af 31 deltagere, fordelt på 95 kvadrater på to af årets tre atlaslejr. Og det endda uden at tælle mini-lejren på Sejerø med.

Fem havørne i luften og rødhovedet and i Maribo Sønderø "forstyrrede" den velfortjente aftensmad under atlaslejren på Lolland. Foto: Svend Erik Mikkelsen

Arrangørerne takker for tre vellykkede atlaslejr i 2016. Såvel to lokalt arrangerede minilejr i Hanherred og på Sejerø som en fra centralt hold arrangeret lejr på Lolland var succesrige.

På lejren i Hanherred den 19.-22. maj nåede man målet på de omkring 50 arter pr. kvadrat. 580 observationer blev gjort af de 13 deltagere, fordelt på 19 kvadrater i Nordjylland og et enkelt i Nordvestjylland. I alt 16 timetællerture blev gået, fordelt på mange biotoper fra skov til klit. Nye arter for det dækkede område var rørhøg, sydlig blåhals og sortstrubet bynkefugl.

I løbet af den 6.-12. juni blev der på Lolland-lejren registreret 126 arter af 18 deltagere, fordelt på 76 kvadrater og imponerende 2883 observationer. Af disse var 841 sikre, 317 sandsynlige og 1727 mulige ynglefund. Læs mere om Lolland-lejren [her](#).

Vil du med på næste års atlaslejr?

I næste ynglesæson i 2017 – projektets sidste sæson! – satser vi på at afholde hele tre centralt arrangerede atlaslejr, så hvis du vil være en del af succesen, skal du holde øje med annonceringerne på atlasbasen samt i nyhedsbreve og nyhedsmails.

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Årets mål for TimeTælleTure (TTT) er nået – godt og vel!

Sæsonen for yngle-TimeTælleTure sluttete den 22. juni, og målsætningen om, at 60 % af turene skulle være udført i 2016, blev nået. Målsætningen var ambitiøs, men takket være deltagernes ekstraordinære indsats i denne sæson, lykkedes det.

Der blev udført 426 sene yngle-TTT i 2016, og dermed er der foreløbig udført 1116 sene ture i alt, svarende til 65 % af samtlige mulige ture.

Af tidlige yngle-TTT blev der udført 491 i 2016, dvs. foreløbig 1101 tidlige ture i alt, svarende til 64 %. Af vinter-TTT blev der i vinteren 2015-16 udført 514, dvs. foreløbig i alt 1014 vinterture, svarende til 59 % af samtlige mulige ture.

For mange er ynglesæsonens TTT en stor fornøjelse, læs bl.a. om Lars Tom-Petersens TTT-oplevelser [her](#).

Se også de første, foreløbige estimater af nogle arters vinterbestande [her](#).

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Se listen over manglende arter

Den stærkt efterspurgt liste over udbredte arter, som ikke er fundet i kvadratet, findes nu under fanebladet 'Kvadrater' lige under artslisterne med "sikre", "sandsynlige" og "mulige" arter i kvadratet. Du kan også se hvilke arter, der er blevet fanget af fænologifiltret.

GPS - find kvadrat ud fra position

Artsliste 91

Udbredte arter, der ikke er registreret i kvadratet

Sorthalset Lappedykker Nilgås Atlingand Skeand Taffeland Toppet Skallesluger
Duehøg Plettet Rørvagtel Lille Præstekrave Engryle Dobbeltbekkasin Hættemåge
Dværgterne Huldue Natravn Lille Flagspætte Digesvale Skovpiber Husrødstjert
Bynkefugl Stenpikker Skovsanger Grå Fluesnapper Broget Fluesnapper Skægmejse
Sortmejse Korttået Træløber Pungmejse Rødrygget Tomskade Grønsisken
Lille Grøsisken Lille Korsnæb

Vis arter fra fænologifiltret

Arter registreret i nabokvadrater 28

Observatører i kvadratet 19

Skærbilledet ovenfor viser den menu, der kommer op, når du er inde på et bestemt kvadrat. Ved at trykke på 'Udbredte arter, der ikke er registreret i kvadratet', kan du få et overblik over hvilke yderligere arter, du muligvis kan finde i kvadrat med en målrettet indsats. Ved at klikke på knappen 'Vis arter fra fænologifiltret' (markeret med rødt på samme billede) vil de arter, der er blevet fanget af filtret, lyse op i orange eller gult, svarende til sandsynlige og mulige ynglefund. Sikre ynglefund opfanges ikke af fænologifiltret.

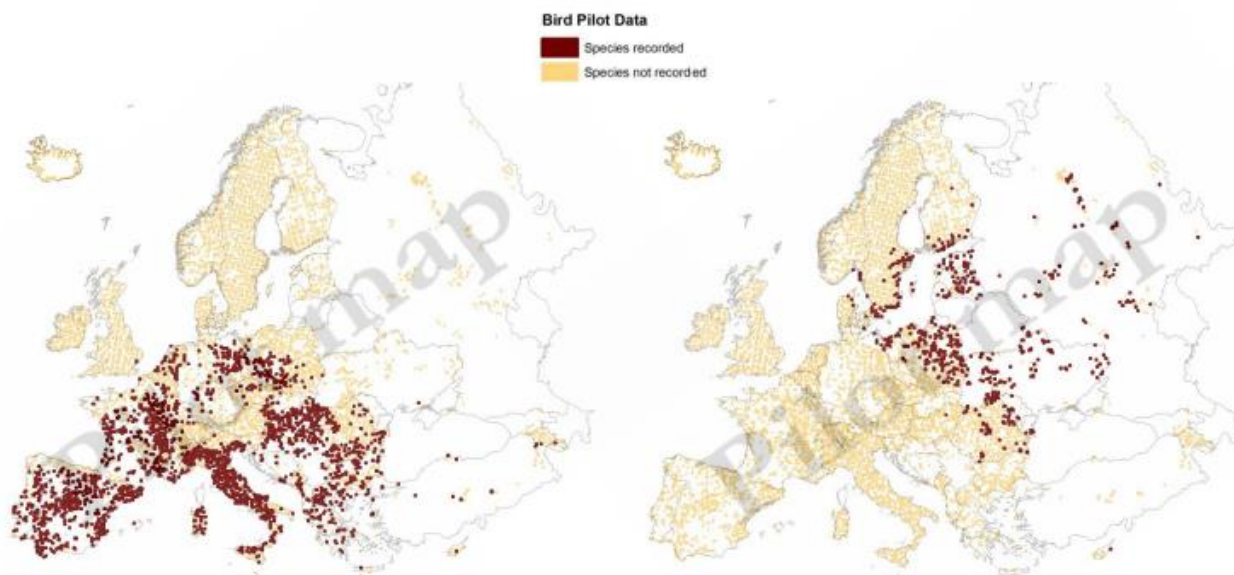
Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Kort nyt

Nyt fra det fælles europæiske atlas, EBBA2

Luscinia megarhynchos

Luscinia luscinia

EBBA2
European Breeding Bird Atlas

EBBA2 indhenter løbende data fra forskellige typer af standardiserede fugletællinger over hele Europa, svarende til TimeTælleTurene i Atlas III. Dækningen på nuværende tidspunkt repræsenterer en rigtig god start på denne del af det europæiske atlas. Kortene herover viser den hidtidige indsats og foreløbige udbredelse i 10 x 10 km-kvadrater for sydlig nattergal til venstre og for nattergal til højre. Det ses tydeligt, at der er foretaget TimeTælleTure over hele Danmark, og at nattergal kun er registreret på få TTT, mens sydlig nattergal som forventet slet ikke er registreret på TTT i Danmark.

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Nyt om sort- og grønspætte, rovfugle, vandstær og sorthovedet måge

I Jylland og på Fyn, hvor både sortspætte og grønspætte forekommer, sker der formentlig oftere end hidtil antaget forveksling af de to arters stemmer. På atlasbasen bliver der derfor nu lagt en ny vejledning i at skelne stemmerne under 'Vejledninger\De 18 arter'. Vejledningen er udarbejdet af artseksperter Hans Christensen.

Foranlediget af en debat i atlasgruppen på Facebook har DOF's Rovfuglegruppe gjort opmærksom på, at man kan hente hjælp til at registrere de ynglende rovfugle i sit kvadrat i Rovfuglegruppens optællingsvejledning, som der nu er lagt et link til på atlasbasen under 'Vejledninger'. Rovfuglegruppen tilføjer, at der ikke er regler uden undtagelser, så angivelserne i vejledningen skal opfattes som rettesnore.

Vandstæren har nu fået en artsvalidator, nemlig Nina R. Larsen. Der opfordres til at lede efter hvide klatter på stenene på mulige ynglelokaliteter. Man er velkommen til at tage billeder af klatterne og sende dem til Nina på hendes mail ninarlarsen@yahoo.dk, så fundet kan valideres.

Også sorthovedet måge har netop fået en artsvalidator, nemlig Jacob Sterup, der i forvejen er lokal atlasvalidator i DOF Fyn.

Atlas III nyhedsbrev juli 2016

Husk at tjekke industrikvarterer grundigt

Husk, hvis du har et industrikvarter i dit kvadrat, at det er værd at gennemse dem grundigt, og forsøg helst også at få adgang til at kunne se tagfladerne. På det seneste har vi modtaget en hel del indberetninger af mågekolonier på sådanne tage; en deltager har fx fundet en helt ukendt hættemågekoloni på et fabriks tag i et ellers grundigt gennemført kvadrat i København! I flere industriområder er der desuden fundet arter som strandskade, husrødstjert og sjagger ynglende. Vi er dog også blevet opfordret til at minde om, at det trods alt ikke er alle måger, der skræpper op på en mulig ynglelokalitet, da mågerne også kan optræde territoriale, blot fordi der fx er mange madrester på et areal.